

Меланија Трамп-Клеопатра го изговори името Македонија, Грција изгуби контрола!

Кога Меланија Трамп на настан во Белата кука го изговори Македонија без додавки и без калкулации, реакцијата од Грција беше брза и нервозна. Не како внимателно измерен дипломатски став, туку како импулсивен одговор што открива длабока несигурност.

Прашањето е зошто тоа сè уште ја боли Грција?.

Реакцијата од Атина не е изненадување. Таа е симптом на процес кој формално е затворен, но суштински никогаш не бил целосно прифатен од Македонскиот народ. Затоа денес не зборуваме за дипломатски пропуст, туку за реалност во која еден збор предизвикува паника.

Преспански договор требаше да биде крај на спорот. Наместо тоа, стана рамка во која старите тензии продолжуваат да живеат. Македонија направи отстапки, прифати компромиси, го промени уставот. Но наместо затворање на прашањето, остана чувствителност на ниво на табу, каде дури и најобичен збор станува проблем.

Името во Македонија не е формалност. Тоа е идентитет. Не започнува со договор и не завршува со него. Не може да се избрише со анекс, ниту да се рedefинира со дипломатски протокол. И токму тука лежи коренот на нервозата.

Кога една држава се обидува да диктира како другите ќе ја нарекуваат, тоа не е заштита на идентитет – тоа е обид за негова монополизација.

Но идентитетот не е сопственост. Не се патентира, не се архивира и не се брани со реакции на говори.

Затоа секоја ваква реакција од Атина изгледа сè помалку како принцип – а сè повеќе како страв. Страв дека, и покрај сите политички рамки, името Македонија продолжува да постои.

Овој спор не е само прашање на сегашноста. Тој е дел од историски континуитет што води до Балканските војни и поделбата на географска Македонија. Регионот познат како Егејска Македонија останува чувствителна тема – симбол на прашања што никогаш не биле целосно затворени.

Реакциите од Атина се дел од поширок обид за контрола на наративот – за граници не само на територија, туку и на значење.

„Лулката на демократијата“, како што се претставува Грција, со векови се користи како симбол на слобода и права – но денес сè почесто звучи како иронија. Наместо стабилна основа, таа „лулка“ се ниша под налетите на страв, национализам и двојни стандарди.

Држава која се повикува на демократијата, истовремено покажува отпор кон различноста и кон малцинствата.

Додека нејзините граѓани слободно живеат низ Европа и светот, дома се водат дебати дали Македонците во Егејска Македонија имаат право да постојат. Демократијата на грчки начин се сведува на декларација, а не на пракса – алатка селективно применета.

Затоа, кога следен пат ќе слушнеме дека некој „погрешно“ ја нарекол Македонија, не прашувајте што беше кажано – прашувајте зошто од вистината за Македонија, Грција сè уште се плаши!

Прашањето не е што кажала Меланија Трамп во улога на Клеопатра – прашањето е зошто вистината за Македонија сè уште им предизвикува страв на оние што не можат да ја прифатат.